Sesiunea Parlamentului Moldovei

(Sfîrşit).

declaraţiei irresponsabile a vicepreşedintelui Rusiei, A. Rutkoi, referitoare la acest conflict şi amestecului său făţiş în treburile Moldovei, în oraşul Tighina şi în alte localităţi s-au declanşat ciocniri armate masive, care s-au soldat cu numeroase victime umane, inclusiv în rîndul populaţiei paşnice.

În acest context Parlamentul Moldovei îşi reafirmă poziţia sa în problema încetării focului, soluţionării paşnice şi constituţionale a problemelor politice ce s-au acumulat, sprijină activitatea comisiei mixte, îndreptată spre încetarea focului, excluderea amestecului armatei 14 în treburile interne ale republicii şi retragerea ei de pe teritoriul Moldovei. În documentul adoptat raioanele Moldovei din stînga Nistrului sînt calificate drept o zonă ocupată de armata 14 a Rusiei. În legătură cu aceasta s-a adoptat hotărîrea de a crea o Comisie de Stat pentru anchetarea crimelor săvîrşite de armata 14 pe teritoriul Moldovei, cu invitarea de experţi militari din partea unor organisme internaţionale. Parlamentul Republicii a hotărît, de asemenea, să roage secretarul general al ONU să convoace Consiliul de Securitate pentru a examina chestiunea privind agresiunea Rusiei împotriva Moldovei independente.

Apoi deputaţii au procedat la examinarea chestiunii privind demisia Guvernului, însă s-a ajuns în cele din urmă la concluzia că chestiunea privind demisia Guvernului să fie examinată după ce puterea executivă va prezenta puterii legislative cererea respectivă.

În aceeaşi zi în cadrul şedinţei de seară, deputaţii au hotărît să asculte o informare asupra activităţii Comisiei pentru depistarea abuzurilor din organele puterii de stat, prezentată de deputatul Lidia Istrati, însă chiar de la bun început s-au iscat divergenţe privind procedura audierii informării: Guvernul insista ca mai întîi el să prezinte o dare de seamă asupra activităţii desfăşurate, care include şi o informare asupra abuzurilor. La capătul unor dezbateri aprinse, deputaţii au hotărît să audieze numai informarea deputatului Lidia Istrati.

În luarea sa de cuvînt dna Istrati a prezentat o serie de cazuri de încălcare grosolană a legislaţiei de către conducători de diferit rang în scopuri de îmbogăţire. Ea a subliniat că în această privinţă titlul de «lider», l-a deţinut Ministerul Resurselor Materiale care, prin intermediul asociaţiilor comerciale create, realiza diferite tranzacţii barter şi maşinaţii, acestea cauzînd prejudicii considerabile economiei republicii.

Parlamentul va relua şedinţele în plen la 30 iunie.

(Moldova-pres).

Trei dintr-o tulpină

CAHUL. (De la corespondentul nostru). Viaţa le-a dat moarte, iar moartea — nemurire... Semnificativ, dar şi dureros detaliu: au fost înmormîntaţi la 23 iunie — ziua proclamării suveranităţii republicii. Suveranitatea, pentru realizarea deplină a căreia şi-au sacrificat şi ei viaţa.

Ei — trei bărbaţi ca brazii tăiaţi de-o secure haină. Anatolie Pavlenco, cel mai tînăr, şofer la întreprinderea pentru reparaţia şi deservirea tehnicii agricole; Constantin Munteanu, lăcătuş la combinatul întergospodăresc pentru construcţia caselor; Vasile Sevcenco, conducător de brigadă la C.M.M.I. — 3. Trei ramuri, pornite dintr-o unică tulpină — un ucrainean, un moldovean şi un rus. Trei ostaşi căzuţi pe platoul Cocieri pentru acelaşi pămînt, pentru aceeaşi ţară.

Trei taţi care au lăsat şase copii orfani. Pentru necrologul lui Constantin Munteanu, ce urma a fi publicat în gazeta raională, a fost adusă o fotografie a familiei sale. Din spatele ei s-a decupat chipul lui Costică... O fotografie ciopîrţită. Obsedantă, imaginea era răvăşitoare: Natasa, fiica lui Vasile Sevcenco, năucită de atîta soare şi de-atîta lume ce tălăzuia în piaţă, neînţelegînd ce se întîmplă şi de ce faţa tatălui e acoperită de un linţoliu...

Părea că acolo, în Piaţa Independenţei, se adunase întreg oraşul. Oamenii n-au venit aici, la funeralii, numai din îndemnul compasiunii. A fost un miting de doliu, dar şi un miting de protest. Un miting-parastas, dar şi un miting-avertizare.

— Să le ţinem minte pentru vecie numele, spunea S. Platon, primarul oraşului, căci numele lor sînt cea mai concludentă mărturie că acest pămînt de la sud de ţară, stropit cu sîngele lui Ion Vodă Viteazul, a născut şi va naşte bărbaţi adevăraţi întotdeauna.

S-au spus vorbe zgîrcite: cuvinte multe n-aveau rost. Mitingul respingea reflexele cromatice ale tabloului lui Francesco Goya «Somnul raţiunii generează monştri». Pornit din ruinele fostului imperiu sovietic, un monstru colindă spaţiul euroasiatic — monstrul separatismului. Reflexe ce-nvolburară acest timp al durerilor, nedumeririlor şi neliniştilor. Dar şi al speranţelor, măcar şi vagi, în triumful raţiunii, al unei dreptăţi care întîrzie să rostuiască destinul acestui pămînt ce nu se vrea persiflat prin declaraţii infatuate şi de o agresivitate nedisimulată, făcute de unii lideri cu viziuni «democratice», dospite de vechi deprinderi imperiale, care nu vor să înţeleagă că acum trăiesc în altă ţară.

O ţară ce nu le aparţine şi nu le va aparţine niciodată.

Prin telefon.

CORESPONDENŢĂ DE LA MOSCOVA

Alksnis, «domnilor îl trageţi de mustăţi pe tigrul care doarme

Aproape cu un an în urmă, prin august, pe cînd îl numeam pe Eltîn «marele bărbat al Rusiei», nu ne puteam imagina că puciul care n-a reuşit în Moscova tinde să reuşească la noi acasă cu însuşi ajutorul preşedintelui Rusiei. Iată cum îi compară ziarul «Kommersant» pe Eltîn de azi cu Gorbaciov de ieri: «Întocmai ca pe timpul «perestroicăi» şi al noii mentalităţi, călătoriile peste hotare ale conducătorului nostru în scopul consolidării păcii sînt susţinute nu mai puţin activ de intervenţii militare dirijate de tovarăşii săi de arme. Vicepreşedintele Rutkoi (exact ca şi predecesorul său în august trecut) se adresează către O.N.U. să înţeleagă intenţiile blagorodnice ale armatei sovietice (adică ruseşti), după care trimite tancurile să-i «îmblînzească» pe politicieni, care sînt în fond conducători de state străine. Acum, după exemplul lui Gorbaciov, Eltîn va trebui să se dezvinovăţească, precum că el dormea neobişnuit de tare şi din această cauză n-a putut fi trezit nici chiar cu ajutorul tancurilor armatei a 14-ea».

Şi noi ne tot mirăm de ce Eltîn, pe care noi l-am susţinut cu toţii în august, acum se face a uita cine a fost cu el şi cine împotriva lui. Nici nu putea fi altfel, odată ce interesele Moscovei coincid cu cele ale Tiraspolului. Şi dacă pînă nu demult aceste interese erau camuflate cu vorbe deşarte despre grija de soarta cetăţenilor Rusiei din armata 14, apoi acum lucrurilor li se spune pe nume: ziarul guvernamental «Rossiiskie vesti», în numărul său de marţi, scrie chiar pe prima pagină despre interesele geopolitice ale Rusiei în Moldova şi Osetia de Sud.

Eltîn pînă nu demult era mai atent în aprecieri. Iar acum..., aflînd, la întoarcerea din America şi Canada, că în Rusia s-au activizat forţele naţionale şovine, înrăite şi de vietică», Portiţa nostru, a Parlamentului dovei, a Guvernului de dl Ciubac sa pe cet vreo Şi-au expus doar părerea lor notile condiţii afla într-o grea». De parcă l-a fost uşor...

Toate încercările tanţei de a spune interviurile date programul informaţiilor şi întîlnirile lui denţii străini şi Moscova, întîlnirile moldoveni de la Sovietul Suprem de la Chişinău, plus acestui sovietic se discute situaţia va) şi atitea alte pierd în mare indreptate împotriva lor Reprezentanţa prezidă atacată şi acuzată te părţile de forţe şovine.

Naivii de americani aplaudat în picioare, crezînd că s-au rezolvat...

Liliana Cîrlig
(Pris

«Republica Moldova, ca stat suveran şi independent, este încă puţin cunoscută în Germania...»

— consideră dnii Egon Juttner şi Eckart Kuhlwein, membri ai Bundestagului german de la Bonn, care s-au aflat la Chişinău, în perioada 19—21 iunie, într-o vizită de documentare.

Răspunzînd solicitării corespondentului agenţiei Moldova-pres, parlamentarii germani au afirmat că marile cotidiene din Germania au publicat articole despre situaţia din raioanele de răsărit ale Moldovei, expuse în prezent unei agresiuni nedeclarate din partea unor formaţiuni paramilitare, însă aceste informaţii sînt venite de la marile agenţii de presă, care, cu foarte mici excepţii, se străduiesc să relateze evenimentele în special prin unghiul de vedere al ITAR—TASS-ului sau Companiei «Ostankino».

«Am înţeles că aici, la dvs., este nevoie de prezenţa unor ziarişti străini, care să se informeze la faţa locului despre ceea ce se întîmplă în realitate. De aceea, cînd vom ajunge la Bonn, vom încerca să convingem direcţiile unor ziare de mare prestigiu ca să trimită cît mai urgent reporteri în această parte a lumii», a adăugat dl Juttner.

Moldova-pres.

La Ivanovo voluntari pentru Transnistria nu se prea găsesc

IVANOVO. (Moldova-pres). După cum transmite agenţia ITAR—TASS, citată de Moldova-pres, în centrul regional Ivanovo s-a soldat cu eşec acţiunea vizînd trimiterea de voluntari în Transnistria. Timp de mai bine de două săptămîni liderii Frontului Popular din Ivanovo au încercat să-şi agite în fel şi chip pămînteni spre a-i determina să se înroleze sub flamurile apărătorilor «Rusiei Mari de pînă la revoluţie». Nici un orăşean însă n-a dat curs apelului lor, relatează sursa citată.

«Îngeri» cu colţii de fiară

(Sfîrşit.).

negru de vinaţi, abia de mai respiră. S-a ridicat pe o clipă în picioare, ca să vedem spatele cu urmele loviturilor de cuţit. Puteţi vedea şi dumneavoastră, stimaţi cititori, care este faţa adevărată a «îngerilor» de la Tiraspol, care, precum afirmă mass-media moscovită, îşi apără drepturile lor constituţionale.

Ceilalţi băieţi din salon au fost răniţi mai uşor. Puteau să vorbească. Ostaşul Valeriu Perju ne-a rugat să nu-i scriem numele adevărat, deoarece nu vrea deocamdată ca acei de acasă să ştie că e rănit. Îşi mai revine, pe urmă le dă el singur de ştire.

Cu Serghei Furtună, deşi are nume de familie moldovenesc, am conversat în limba rusă. Unitatea din care face parte a sosit la podul din Bender simbătă, 20 iunie, pe la orele 10.00. Luptele erau în toi. Pe poziţii erau de acum doi ostaşi morţi, mai mulţi răniţi. Pe pod, dinspre Tiraspol, înaintau 3 tancuri însoţite de infanterişti. La un moment dat în rîndurile apărătorilor oraşului a început panica. Se auzeau voci pline de spaimă. Şocul, însă, n-a durat multă vreme. Tancurile se apropiau. Dacă nu respingeau atacul, aveau să fie striviţi de şenile. Şi ostaşii, care pentru întîia oară vedeau în faţă moartea, au intrat în luptă. Peste cîteva clipe primele două tancuri au fost distruse. Cel de-al treilea în mare grabă a luat calea întoarsă.

Au urmat apoi noi lupte înverşunate. Ostaşii noştri au fost atacaţi din toate părţile. Pe Serghei l-au răniţ seara. Şi-a revenit în blindata ce transporta răniţii la spital.

Drastice împrejurările, în care au fost răniţi combatanţii Grigore Talpă, Nicolae Iocoman, Tudor Bodarev, Vitalie Calugher. Şi totuşi, ei se consideră într-un fel norocoşi, că s-au ales cu răni uşoare. Cei mai gravi răniţi, avea să ne comunice Gheorghe Opera, şeful secţiei traumatologie, fuseseră deja transportaţi la Chişinău.

În morga spitalului de cîteva zile se află corpurile neînsufleţite a trei combatanţi neidentificaţi.

Cor. «M.S.».

Salvarea înţelegerilor de la Chişinău

Revenit marţi după-amiază de la Chişinău, unde a participat la sesiunea extraordinară a Comisiei cvadripartite de pace, dl secretar de stat Constantin Ene a declarat că sesiunea încheiată ieri a fost consacrată examinării evenimentelor de la Tighina. Comisia auzind, în acest sens, rapoartele observatorilor militari, precum şi un expozeu al autorităţilor basarabene.

Cu această ocazie, notează diplomatul român, participanţii au reafirmat necesitatea de a se menţine deschisă opţiunea politică. S-a reuşit să se salveze instituţia observatorilor — unul din mecanismele componente ale procesului de soluţionare paşnică a conflictului din Transnistria — instituţie a cărei existenţă fusese periclitată prin părăsirea Tighinei de către corpul rus, de observatori.

Comisia a decis să mute temporar, pînă la calmarea situaţiei, sediul Grupului operativ de conducere a observatorilor de la Tighina la Chişinău, reuşind într-o oarecare măsură să detensioneze situaţia.

Totodată, delegaţiile participante — a mai relevat dl Ene — s-au ocupat şi de pregătirea proiectatei întîlniri la nivel de miniştri de externe al cvadripartitei, ce este aşteptată să se desfăşoare la finele lunii în curs la Istanbul.

(ROMPRES-MOLDOVA-PRES)

«Eltîn, jos masca!»

Marţi după-amiază, în faţa Ambasadei Ruse din Bucureşti a fost instalat un pichet de protest format din membri al Ligii studenţilor basarabeni din România, arborînd pancarte ce purtau inscripţii în limbile română şi rusă: «Borea, nu eşti drept!», «Smirnov, după tine plînge Kolîma!», «Eltîn, jos masca!», «Ce face Europa?» «Eltîn, Moldova nu-i o sticlă de vodcă s-o poţi purta în buzunar», «Lenin-Stalin-Molotov-Eltîn-Rutkoi-Kravciuk», «Pax sovietica-Omorîţi! Omorîţi! Omorîţi! — I. V. Rutkoi».

Potrivit relatărilor unui organizator, studenţii de peste Prut intenţionează să demonstreze permanent în faţa misiunii ruse din Bucureşti, constituiţi în pichete de cîte 20 de oameni, în semn de protest faţă de agresiunea Armată a 14-a în Republica Moldova.

(Rompres-Moldova-pres).

Fariseism

(Sfîrşit.).

ţile din Bender ale acesteia au fost bombardate de gardiştii de peste Nistru)... Că «s-au înregistrat pierderi în rîndurile efectivului». ...Că «au fost capturaţi ostatici din rîndul militarilor».

Şi, de teamă ca nu cumva să se găsească unii care să considere că de situaţia ce s-a creat este responsabilă nu Moldova, ci Rusia, guvernanţii acestei ţări ţin să reţină atenţia «statelor din Comunitate şi întregii comunităţi mondiale, că ultimele evenimente din Transnistria dovedesc că Republica Moldova încearcă să soluţioneze conflictul politic complicat exclusiv prin metode de forţă». Evident, omenirea întreagă, consideră guvernanţii pretinşi democraţi ai Rusiei, fără să ţină seama de ultimele hotărîri ale Parlamentului Moldovei, adoptate, de altfel, şi cu participarea deputaţilor din stînga Nistrului, în care se stabilesc măsuri concrete pentru dezamorsarea conflictului, va sări şi va condamna cu vehemenţă acţiunile acestei singeroase Moldove.

Să mai vezi minune. Guvernul rus se arată îngrijorat de faptul că «intensificarea periculoasă a conflictului din Transnistria ar putea destabiliza în cel mai serios mod întreaga situaţie din această regiune», mai cu seamă, după cum se arată în declaraţie, că «în zona conflictului se află unităţi şi mari unităţi ale Armatei Ruse». Aici, într-adevăr, putem fi de acord cu autorii declaraţiei — acolo unde se află unităţi ale Armatei Ruse, adio stabilitate. Vezi Osetia de Sud, Ţările Baltice, Ucraina. Iar ceva mai înainte — Ungaria, Polonia, Ceho-Slovacia, Afganistan.

În continuarea declaraţiei se arată că «Guvernul Federaţiei Ruse cheamă insistent conducerea Moldovei să oprească neîntîrziat toate acţiunile militare» şi că «el este gata să contribuie pe toate căile la reglementarea paşnică pe baza negocierilor». Acelaşi apel este adresat conducătorilor Transnistriei, se spune în declaraţie, pentru a se ajunge la un acord de egalitate în dem, demnitarii ruşi au mai două organe: Sovietul Suprem şi Sovietul Suprem al Transnistriei, ilegal.

În încheiere, cu un ton de «frate mai mare», Kozîrev dă cîteva sfaturi amestecului în treburile interne ale altor state. «Pe calea confruntării nu veţi putea pacea în Moldova. Instalaţi». Acum, cînd toşii bunici din Kremlin au pierdut de-a binelea contactul cu realitatea, cînd se deosebit de clar că politica dusă de ei duce la dezastru, cînd voinţă politică şi dorinţă de a găsi o înţelegere faţă de popor, cînd frumoase, nici vorbă de erau autorităţile Federaţiei Ruse să-şi dea seama că ele se comunică cu o lume care inarmează formaţiunile de pe teritoriul Moldovei, cînd sînt răspunsuri şi concrete la telegramele şi scrisorile de Preşedintele Rusiei în legătură cu implicarea tei a 14-a în conflictul din Nistru au luat autorităţile ei pentru a acoperi cazaci din Moldova, întreprins nimic, în timp ce porul şi conducerea Moldovei în acţiunile lor, vizînd declaraţie, anume că festat reţinere, voinţă şi răspundere faţă de

Boris MARCU
(Moldova-pres)

CORESPONDENȚĂ DE LA MOSCOVA

Alksnis: «domnilor îl trageți de mustăți pe tigrul care doarme»

Aproape cu un an în urmă, prin august, pe cînd îl numeam pe Elțin «marele bărbat al Rusiei», nu ne puteam imagina că puciul care n-a reușit în Moscova tinde să reușească la noi acasă cu însuși ajutorul președintelui Rusiei. Iată cum îl compară ziarul «Kommersant» pe Elțin de azi cu Gorbaciov de ieri: «Întocmai ca pe timpul «perestroicăi» și al noii mentalități, călătoriile peste hotare ale conducătorului nostru în scopul consolidării păcii sînt susținute nu mai puțin activ de intervenții militare dirijate de tovarășii săi de arme. Vicepreședintele Ruțkoi (exact ca și predecesorul său in august trecut) se adresează către O.N.U. să înțeleagă intențiile blagorodnice ale armatei sovietice (adică rusești), după care trimite tancurile să-i «îmblînzească» pe politicieni, care sînt în fond conducători de state străine. Acum, după exemplul lui Gorbaciov, Elțin va trebui să se dezvinovățească, precum că el dormea neobișnuit de tare și din această cauză n-a putut fi trezit nici chiar cu ajutorul tancurilor armatei a 14-ea».

Și noi ne tot mirăm de ce Elțin, pe care noi l-am susținut cu toții în august, acum se face a uita cine a fost cu el și cine împotriva lui. Nici nu putea fi altfel, odată ce interesele Moscovei coincid cu cele ale Tiraspolului. Și dacă pînă nu demult aceste interese erau camuflate cu vorbe deșarte despre grija de soarta cetățenilor Rusiei din armata 14, apoi acum lucrurilor li se spune pe nume: ziarul guvernamental «Rossiiskie vesti», în numărul său de marți, scrie chiar pe prima pagină despre interesele geopolitice ale Rusiei în Moldova și Osetia de Sud.

Elțin pînă nu demult era mai atent în aprecieri. Iar acum... aflînd, la întoarcerea din America și Canada, că în Rusia s-au activizat forțele naționale șovine, înrăite și de semnarea înțelegerii despre dezarmare, a hotărît să le arunce și lor un os pentru a-i distrage de la altele. Nu cred că i-a reușit. Pe un cîine turbat nu-l poți lua cu zăhărelul.

Nu-mi plac calificativele de felul acesta, dar după ce i-am ascultat pe liderii mișcărilor «patriotice», printre care se aflau Jirinovski, Alksnis (duminică au cerut audiență la Reprezentanța noastră), alte cuvinte nu pot găsi. Judecați și dvs. Jirinovski l-a numit pe Ruțkoi «miamlea», «kașa manaia» și s-a grăbit să ne informeze că peste cîteva luni va veni un nou guvern «patriotic», «care va lua așa măsuri efective că Chișinăul, Bucureștiul vor uita și cum s-au numit... Și nimeni n-o să vă salveze. Europa nici n-a crîcni cînd armata 14 va face regulă în casa voastră... Pe ruși o să-i apărăm chiar dacă ei sînt de vină... Sînt de acord: republica nistreană e nelegitimă. Dar și comunitatea statelor independente e nelegitimă».

Un alt «orator» — de la comitetul de apărare a Transnistriei (acest comitet s-a asociat soborului rusesc recent format la Moscova) — a spus-o și mai și: «Poporul moldovenesc în această luptă poate fi exterminat și omenirea va uita de el odată și pentru totdeauna».

Frontul popular rusesc, reprezentat la întîlnire prin Scurlatov, e convins: «Vrem noi ori nu vrem, vom fi nevoiți să trăim în Uniunea Sovietică». Poziția președintelui nostru, a Parlamentului Moldovei, a Guvernului, expusă de dl Ciubuc, nici nu-i interesa pe cei vreo opt «oaspeți». Și-au expus în cele din urmă doar părerea lor de rău că «în noile condiții ambasada se va afla într-o situație foarte grea». De parcă pînă acum i-a fost ușor...

Toate încercările Reprezentanței de a spune adevărul — interviurile dlui Ciubuc la programul informativ «Vesti» și întîlnirile lui cu corespondenții străini și ziariștii din Moscova, întîlnirile diplomaților moldoveni cu deputații de la Sovietul orășenesc (absurditate: pînă și la sesiunea acestui soviet se planifica să se discute situația din Moldova) și atîtea alte măsuri se pierd în marele val al isteriei îndreptate împotriva noastră, iar Reprezentanța pare o insulă atacată și scuipată din toate părțile de forțele național-șovine.

Naivii de americani. Ei l-au aplaudat în picioare pe Elțin crezînd că s-au răfuit cu tigrul...

Liliana CIOBANU.
(Prin telefon).